

stroške, ki so jih prevzeli iz ljubezni do nas, ko so nam preskrbeli prenovljenje naše cerkve in tako dobrodejni sv. misijon. V imenu hvaležnih farmanov

Cerkvena ključarja.

Ropert Šuta, dekan na Zavrčah.

Uboge Haloze, v teku nekaj tednov so tukaj tri župnije izpraznjene! Č. g. Franc Jug, župnik pri Sv. Barbari, so se preselili kot dekan v Šmarije, č. g. Andrej Vodusek, župnik v Leskovcih, so vzeli slovo v preteklem tednu in so se podali za župnika v Vojnik. Dne 14. novembra pa je nemila smrt nam vzela velč. gosp. Roperta Šuta, dekana tukaj na Zavrčah. Dovolite, gosp. urednik, da o našem pokojnem g. dekanu dostavim nekaj črtic v hvaležni spomin.

Pokojni gospod dekan so bili rojeni pri Sv. Ropertu v Slov. goricah leta 1843, tedaj še niso dopolnili 50 let in že so morali zapustiti vinograd Gospodov, katerega so z vso gorečnostjo obdelovali. Bili so tukaj 10 let za kaplana in potem so leta 1886 prevzeli to župnijo kot župnik in, pozneje tudi dekan, ter so ves čas se neumorno trudili, kako bi povišali čast božjo med nami, ter svoje ovčice vodili po poti zveličanja. Lepo so skrbeli za krščanski red v svoji hiši in po vsej župniji; s posebno gorečnostjo so oznanjevali božjo besedo, priporočevali svete bratovščine in pobožna društva; skrbeli so za lepoto hiše božje, katero so dali vso prenoviti in krasno naslikati; bili so vnet častivec Marijin in oskrbeli so za stranski altar lepo podobo Matere božje Lurske. Podpirali so radi revne in posebej uboge dijakke, ter so radi jih o počitnicah sprejemali, jim gostoljubno postregli, ter jim dajali tudi dobre nauke in lepe opomine. Kako so bili spoštovani in ljubljani zavoljo svoje ponižnosti in odkritosrčnosti, to je pokazal njihov pogreb. Kljub nepovoljnim okoliščinam se je zbralo 33 duhovnikov, da svojega dragega »Roperta«, kakor so ga navadno imenovali, spremijo k zadnjemu počitku. V zgovorni besedi so nam veleč. g. J. Trstenjak, duh. svet. in župnik pri Sv. Marjeti, naslikali uzorno gorečnost in delovanje blagega pokojnika, ter njih vsem priporočili v hvaležni spomin. Med drugim so omenili njihovo živo vero, katero so kazali povsod in jo na vso moč branili, na dalje so omenili njihovo udanost in ljubezen do sv. matere katoliške cerkve, kar so tudi pokazali v svoji oporoki, ker so za glavnega dediča postavili sv. katoliške misijone in potem so omenili še njihovo usmiljenje do ubogih, posebno do dijakov, katere so vedno radi podpirali. Bilo je po pravici veliko žalovanje pri vseh pričujočih, ko se je začela po dokončani sv. maši, ki so jo služili preč. g. L. Herg, kan. stolne cerkve v Mariboru, ter so tudi spreved vodili, množica pomikati proti pokopališču. Tukaj so položeni umrljivi ostanki poleg njihovega poprejšnjega kaplana g. Fr. Roškerja, ki so bili pred štirimi leti tukaj umrli. Milo je gledati na pokopališču tri grobe v enem redu, kjer počivajo trije tukajšnji duhovni pastirji, ki so v teku šest let umrli. Bog jim daj večni mir in pokoj, nam pa ostanejo naj vsi v preblagem spominu!

Gospodarske stvari.

Kaj je krma vredna.

Krme letos ni premalo, po nekaterih krajih je bilo sicer sena manj, kakor po navadi, zato pa je bilo potem več otave in na drugih krajih pa more biti na robe. Nismo slišali, da bi bilo krme premalo, da-si je bilo včasih spravilo težko, ker je vreme, posebno pri

seni, jako motilo, če človek ni ravno v pravem času poslal kosit. Vendar pa ni vsaka krma enake vrednosti ter ne vrže vsako seno enake koristi: v tem je lahko velik razloček in mi hočemo dnes opozoriti naše bralce na to: nekaj dobijo iz branja naslednjih vrstic koristi že to zimo, nekaj pa pozneje, ob novi košnji.

Seno, njegova vrednost je prav različna, pri njem pride največ na to, koliko da ima v sebi redilnih snovi, potem pa tudi na to, kako ga živina prebavlja. Kar se tiče prebavljivosti, je pri seni lahko razloček od 6 do 20 odstotkov, in kar se tiče prvine t. j. redilne snovi, pa je razloček še višji, od 39 do 70 odstotkov. Praviloma je seno, če se vkosi, predno trava docvete, najbolje ter ga živina najlaglje prebavlja pa tudi redi se bolj od njega, kakor pa, če se seno vkosi še le pozneje, ko so trave, iz katerih se seno sestavlja, že docvete ter že napravile seme. Tako seno, če ga človek vidi pozneje, ne že na travniku, se izpozna na dolžjih bilkah in na njih ni več veliko mehkih listkov, ampak seno je bolj leseno, slamneno in ima bilke, v katerih se nahaja seme, ako se ni že razsulo iz njih.

Otava je senu v tem enaka, če se dobro spravi, ona je še celo bolja, kakor seno, kar se tiče prebavljivosti in na to sodi lahko človek, saj žre živina otavo rajši, kakor seno. Sploh je ona bolja, kakor pa seno, saj je v njej mlajših, nežnih travic ter ima več dušika, redilne snovi v sebi, manj pa lesenih bilek.

Cena senu se toraj ravna po tem, kaj da ima v sebi in kako da se je spravilo. Ako toraj krma ni dolga, ako ima vonjavih travic, posebno detelje in njej podobnih travic; ako je rastle na osojnih in torej ne možvirnih travnikih: tako seno je najbolje, ni samo »drava krma, ampak živini tekne tako dobro, da se lepo razvija in meso jej skorej vidno raste. Z nekaterih travnikov je seno jako vonjavo in to vselej, ako raste na njih veliko medenike, detelje, vonjike in kúmine.

Iz početka še ima seno, če je sicer že tudi suho, še precej vode v sebi, ali ta voda se s časom poizgubi; če je seno na kupu, izgodi se to v kacic štirih do osmerih tednov, ali tudi vonj, duh, premine v tem času za veliko in seno, ki ne diši več veliko, je staro in je manj vredno, kakor pa mlado. Iz tega se razvidi lahko, katero seno je bolje in torej tudi, kar se tiče cene, več vredno. Več je v senu detelje in njej podobnih trav in večji, ko je v tem vonj sena, več je vredno. Trave, ki dajo kisló seno, nimajo v sebi veliko redilnih snovi in torej kisló seno ni veliko vredno, one pa rastejo na travnikih, na katerih stoji rada voda, pa je nihče ne odpravlja z njih. Tako seno šumoče, se rado preščene in vreže te v prst, če jo potegneš skozi prste. Ako ga naloži človek na voz, ne spravi ga veliko na-nj, pri enaki meri je sladkega sena za celo tretjino več, kakor pa kislega.

Tudi barva ni pri senu brez vsega, vendar samo barva, še tako lepa in vonj, še tako prijeten, nista zanesljivo znamenje za to, da je seno dobro, redilno in tako v resnici dobra in koristna krma.

Zoper zajčji zob.

Vsako zimo napravi zajčja mreina več ali manj skode na sadnem drevju in torej ne kaže druga, kakor da si človek, kar najbolje more, zavaruje drevje zoper zajčji zob. Kdor tega ne stori, kriv si je sam, če mu ga zajec ogloje. Najzanesljiviši pripomoček je in ostane zoper zajčji zob, če si človek obveže drevje, bodi s trnjem, bodi s turševino, toda delo se mora storiti zvesto in turševina mora celo deblo pokriti tako, da zajec ne more do njega. Naj se torej turševina pritrdi ali s trto po dve-trikrat, ali pa z rženim vreslom. Tudi maža, ki se napravi iz ilovice, kravjeka in volovske krvi, velja

ali ona se včasih odluči in se mora torej v pravem času obnoviti. V tem ne kaže odlašati, niti ene noči ne, sicer zapade drevo že lahko v tej noči — zajčjemu zobu.

Sejmovi. Dne 3. decembra v Konjicah in na Planini. Dne 5. decembra v Mariboru, na Polji, Zelenem travniku in v Šmarijah. Dne 6. decembra na Dobrni, v Lučanah, v Cmureku, v Radgoni, v Sevnici in v Vozenici.

Dopisi.

Od Sv. Margarete niže Ptuja. (Častni pogreb — kratek zakon.) Dne 21. t. m. smo pokopali spoštovanega starčka Vido Janžekoviča. Šest gg. duhovnikov in veliko število ljudi ga je spremljalo na zadnji poti. Sprevod vodil je rajnega sin č. g. Vid Janžekovič. Bil je pokojnik 61 let cerkveni ključar, katero službo je opravljal vestno in radostno. Kot krščanski oče je svoje tri sinove skrbno odgojil. Eden je duhovnik, dva pa poštena krščanska moža, katera v svojih mladeniških letih nista imela onih napak, ki se, žalibog, vedno bolj kažejo med mladenčji: pijančevanje, zane-marjanje božje službe. Bila sta očetu Janžekoviču na radost in čast. Rajni je bil pa tudi razumen narodnjak, zvest naročnik »Slov. Gospodarja« in ud »Mohorjeve družbe«. Pri volitvah je bil vsikdar med narodnjaki, pri njem ni zdala izapeljiva beseda ali vabljava pijača. V miru počivaj slovenski poštenjak! Tvoj spomin ostane časten! Istega dne, ko smo shranili 83-letnega očeta Janžekoviča, pa je umrla mlada žena — še le osem dni poročena — Marija Horvat, roj. Lah iz Mezgo-ve. Prišla je s svojim možem iz Cvetkovec, Sv. Lenarske župnije v nedeljo domu, da obhaja osmino svoje poroke, pa zbolil in v ponedeljek v jutro umrje. Namenjena osmina veselja postane žalostna sedmina! Kako očividno je smrt tu spet pokazala, da ne pozna usmiljenja!

Od Braslovč. (Narodna zaspanost.) Pred nekimi leti ustanovilo se je v našem trgu bralno društvo, katero je lepo napredovalo; imelo je lepo število časnikov naročenih pa tudi drugi so ga z njimi zalagali. Toda zadnji čas začelo je hirati in če pojde tako naprej, razpadlo bo v krakim času, nam v žalost in sramoto, nasprotnikom našim v zasmeh in veselje. Kdo je temu kriv? Nihče drugi ne, ko rodoljubi sami, ki se za društvo premalo brigajo, ter so v narodnem oziru dremati začeli. Ne, ljubi rojaki, to ni prav. Skrajni je čas, da se zdramimo. Marsikateri pa poreče, kaj bom pri društvu, ko ima tako malo časnikov naročenih! Ali je društvo tega krivo, če nima podpiralcev? Na noge tedaj vi, ki ste udje društva in vi vsi, ki to berete; vsaki naj si prizadeva vsaj enega novega uda pridobiti, če ne več, da se njih število pomnoži. Pobrinite se, ljubi rojaki, žrtvujte mali denar v veliko narodovo korist. To, kar za društvo eno leto vplačate, je malo. Društvu pa lahko koristite tudi vi, ki ste v bližini in ste premožni, da imate lepo število časnikov naročenih; mnogokrat prebrane vržete na stran brez vse koristi, darujte jih društvu in vsak ud vam bo iz srca hvaležen za to; pa tudi kot udje lahko pristopite, ker ste premožni. Pa tudi društveni odbor ima svoje dolžnosti in če te zanemarja, je on kriv, če udom veselje do društva mine. V prvi vrsti bi mogel skrbeti, da bi večkrat med letom sklical zbor, kjer bi se udje z besedo navduševali za narodno stvar in več drugega. Občni zbor pa naj bi sklical vsako leto o božiču, ker je tedaj čas za naročevanje časnikov; naj bi predložil društveni račun itd. V drugi vrsti pa naj bi skrbel, da bi se časopisi konec

leta, vsaj taki, kakor je na primor »Dom in Svet«, pa tudi drugi lepo skupaj zbrali in se dali vezati; če bi pa temu denarne moči primanjkovalo, naj bi se vsaj lepo skupaj sešili, ker pozneje vstopivši udje bi to radi prebirali, pa tudi društvu samemu bi bilo to v korist, ker bi si tako lahko nabralo čedalje več knjig. Ko bi kdo imel veliko knjig in bi jih lahko nekaj oddal, naj jih daruje društvu, srčna mu hvala za to! Zdej tedaj o novem letu naj skliče odbor občni zbor; zberimo se v obilnem številu; vsak stari ud naj nekaj novih seboj pripelje in upati smemo boljše prihodnosti. V zboru naj bi se določilo število časopisov in kateri se bojo naročili, naj bi se udje in drugi zbrani z živo besedo za društvo navduševali. Končno želim, da bi moje besede ne ostale »glas upijočiga v puščavi«.

Od Sv. Lovrenca v Slov. gor. (Uradovanje, pečati, društvo.) Res, v krasnih »slovenskih« goricah je ponižno skrit Sv. Lovrenc. Krasnejši bi pa še bil ta del slovenskih goric, ako bi njegovi slovenski župani ne bili preponizni. Skoraj ni verjetno, da še naši župani niso prišli do prepričanja, da stojijo na čelu slovenskih občin, trdo slovenskega ljudstva. A vendar se ne morejo lotiti samo slovenskega uradovanja. Vi sami sebi ne verujete, kako se smešite pri oni gospodi po mestih, ako dobijo od Vas kako uradno pismo v grozno spakedranej nemščini! Koliko se mučijo naši narodni voditelji, da bi nam Slovencem vresničili pravice zloglasnega § 19! A vi o tem nočete ničesar vedeti, z lastnimi nogami teptate omenjeni paragraf, kje pa so slovenski pečati? Pač v neki svoji knjižici sem dobil enkrat slovenski pečat pritisnjen; kakor pa se mi dozdeva, je tudi tisti kakor kafa izginil. Pokažite tedaj očitno pred svetom, da ste »slovenski« sinovi res »slovenskih« goric! Še nekaj bi imel na srcu. Ozrimo se tje na rodovito Mursko polje. Glejte, kako trdno, prebujeno tamošnji Slovenci stojijo! Od Cvena do Kapele ima vsaka fara svoje slovensko bralno društvo, svoj pevski zbor in v novjšem času večidel tudi požarno brambo. Kako pa je pri nas? Vse zaspano! Daleč, daleč vidim neko v gosto meglo zavito, dremajoče gospodar-sko društvo. Ali res ni ostalo nič Krempelj-novega duha med nami? Ali res ni toliko zavednih mož, mladeničev in deklet v naši fari, da bi zamogli osnovati vsaj bralno društvo? Prevdarite in pokažite dobro voljo! Na delo tedaj, časi so resni! Nemčurska vsega požrešnost pritiska od vseh strani na nas.* Brez zamere! —ski.

Iz Ormoškega okraja. (Blagoslovljenje šolskega poslopja.) Šesti dan meseca novembra tega leta, bode za faro in občino Sv. Miklavž nepozabljiv. Novo in krasno šolsko poslopje, katero je postavljeno za 15.000 gld., bilo je ta dan blagoslovljeno in prvič odprto. Ker je bilo to v nedeljo in še prav ugodno vreme, se je udeležilo mnogo gostov te svečanosti. Prišli so tudi gg. c. kr. okrajni glavar, c. kr. šolski nadzornik Janez Ranner, dr. Ivan Gršak, c. kr. notar, dr. Ivan Omulec, odvetnik v Ormožu in mnogo učiteljev. Božja služba začela se je ob pol desetih. Velečastiti g. dekan A. Schwinger so imeli pridigo in sv. mašo. Po tem šla je gospoda in otroci s procesijo v novo šolsko poslopje. Po božjem blagoslovu imel je g. okrajni glavar govor, kateri je posebno zadeval stariše in učitelje, kako da imajo otroke izgojevat in tudi podučevati. Dasiravno je bil ta govor v nemškem jeziku, vendar je zdramilo vsakemu srce, kateri je količkaj razumel nemški jezik. G. šolski nadzornik J. Ranner je vspodbujal nato stariše in učitelje, kako da naj ravnaajo z otroci, da bodo pridni in poštene ljudje. Tudi sedanji g. nadučitelj, g. Davorin Šalamun je govoril. Nazadnje je še obetal nek učenec

*) Po naši misli storite bolje, ako se vsi živo oklenete društva, katero že obstoji, kakor pa, če se osnuje še novo društvo. Ured.